

Пълна информация (Общи условия) за задължителна застраховка "Гражданска отговорност"

1. НАРЕДБА № 49 от 16.10.2014 г. за задължителното застраховане по застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз
Издадена от председателя на Комисията за финансов надзор
Обн. ДВ. бр.90 от 31 Октомври 2014г., доп. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.33 от 25 Април 2017г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) С наредбата се уреждат условията и редът за извършването на задължителното застраховане по застраховките „Гражданска отговорност“ на автомобилите и „Злополука“ на пътниците, за сключване на граничната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, за издаване на сертификат „Зелена карта“ и редът за тяхното отчитане. (2) С наредбата се урежда единната унифицирана номерация за: 1. полиците по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите; 2. полиците по гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите; 3. сертификатите „Зелена карта“; 4. полиците по задължителната застраховка „Злополука“ на пътниците. (3) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) С наредбата се въвежда единна методика за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства. Съветът на Гаранционния фонд по предложение на управителния му съвет ежегодно до 30 септември приема и представя в Комисията за финансов надзор становище за необходимостта от актуализация на методиката по изречение първо заедно с конкретни предложения за изменение и допълнение в съответствие с изразеното становище. (4) С наредбата се урежда съдържанието на полиците по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите.

Чл. 2. (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Договорите за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите и за задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците се сключват само по условията на Кодекса за застраховането, Наредба № 54 от 2016 г. за регистрите на Гаранционния фонд за обмена и защитата на информацията и за издаването и отчитането на задължителните застраховки по чл. 461, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането (ДВ, бр. 7 от 2017 г.) и тази наредба.

Чл. 3. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.).

Раздел II Задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите

Чл. 4. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователната полица по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите съдържа само реквизитите по чл. 345, ал. 1, т. 7, 9, 10, 11 и ал. 4 от Кодекса за застраховането, както и: 1. наименованието на застрахователя; 2. седалището и адрес на управление

на застрахователя, като застрахователите от трета държава, извършващи дейност чрез клон в Република България, посочват седалището и адреса на управление на застрахователя в третата държава и на клона в Република България; 3. (изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) номер на акта на компетентния орган, с който е издаден лиценз за извършване на застрахователна дейност от застрахователя, като застрахователите от трета държава, извършващи дейност чрез клон в Република България, посочват номера на акта на компетентния орган по седалището на застрахователя в третата държава и на Комисията за финансов надзор; 4. ЕИК за застрахователите със седалище в Република България, съответно номер на регистрация в търговски или друг подобен регистър за застрахователите със седалище в държава членка или в трета държава; 5. (изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) името и адреса, съответно наименованието, седалището, адреса на управление и ЕИК, съответно номера по БУЛСТАТ на застрахователя; 6. (отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.); 7. (изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) данни за моторното превозно средство: категория и марка на моторното превозно средство, регистрационен номер и номер на рама на моторното превозно средство, вид на регистрацията - постоянна, временна, транзитна, срок на валидност на регистрацията и цвят на моторното превозно средство; 8. поредния номер на застрахователната полица, образуван по реда на чл. 40, ал. 2; 9. (изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) текст със следното съдържание: „Териториален обхват на покритието: Територията на Република България, както и на всички други държави, чието национално бюро на застрахователите е член на системата „Зелена карта“, както и на територията на трета държава, когато вредите са били причинени на лица от държава членка, в случаите на пътуване между териториите на две държави членки и при условие, че не е налице национално застрахователно бюро, което да носи отговорност за тази територия, през целия срок на договора, в това число във всеки период в рамките на този срок, когато моторното превозно средство се намира на територията на някоя от посочените държави.“; 10. (доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) текст със следното съдържание: „Обект на застраховане: Съгласно Кодекса за застраховането застрахована е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторното превозно средство, за които вреди застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.“; 11. текст със следното съдържание: „Застрахователна сума (лимит на отговорност): Съгласно действащите разпоредби на Кодекса за застраховането към датата на възникване на застрахователно събитие.“; 12. (доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) срок на договора, с начало и край, определени до минута на съответния час, ден и година с посочване на застрахователния период; 13. (нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) период на застрахователно покритие с начало и край, определени до минута на съответния час, ден и година; 14. (предишна т. 13 - ДВ, бр. 33 от

2017 г.) ред за уреждане на отношенията при забавяне на плащането или неплащане на дължимата премия. (2) В случаите, когато със застрахователната полица застрахователят покрива разширено доброволно покритие над минималната застрахователна сума по Кодекса за застраховането, текстът по ал. 1, т. 11 не се вписва в полицата, а в нея се вписва договореният между страните размер на застрахователната сума, като се отбелязва, че застраховката осигурява и покритието съгласно закона в другите държави членки, когато то е по-високо от договореното. (3) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Когато със застрахователната полица по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се предоставя покритие, по една или повече допълнителни доброволни застраховки, за покритието се издава добавък (допълнително споразумение) или се включва в застрахователната полица по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в обособена част, така че да не възпрепятства спазването на ал. 1. (4) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.). (5) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) При разсрочване на застрахователната премия в полицата се записват датата на падежа и точният размер на всяка разсрочена вноска, както и последиците от неплащане или от неточно плащане. (6) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователят е длъжен при спазване на изискванията на Кодекса за застраховането към всяка полица по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите да предостави на застрахования сертификат „Зелена карта“, знак на Гаранционния фонд по чл. 487, ал. 1 от Кодекса за застраховането, двустранен констативен протокол за пътнотранспортно произшествие по чл. 487, ал. 4 от Кодекса за застраховането. (7) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Независимо от изискванията на ал. 6 застрахователят не е длъжен да издаде сертификат „Зелена карта“ към застрахователната полица по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за трамвай, съответно за тролейбус, когато съгласно техническата спецификация на превозното средство то не може да се движи на собствен ход, без да е свързано с проводници на електрическата мрежа, както и в случаите на застрахователна полица по чл. 483, ал. 5 от Кодекса за застраховането. (8) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователят е длъжен да осигури възможност чрез интернет страницата си на всеки застрахован достъп до образец на двустранен констативен протокол за пътнотранспортно произшествие по чл. 487, ал. 4 от Кодекса за застраховането, който да може да бъде изтеглен и разпечатан. На интернет страницата трябва да има и подробни указания относно начина на ползване на този двустранен констативен протокол.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователите могат преди сключването на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите да предоставят на застрахования за ползване въпросник по чл. 345, ал. 2 от Кодекса за застраховането относно обстоятелствата, имащи значение за естеството и размера на риска.

Чл. 6. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.).

Чл. 7. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Предишен текст на чл. 7, изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) В случаите на първоначална регистрация на моторно превозно средство при придобиване на ново моторно превозно средство на територията на Република България, на моторно превозно средство с регистрация в държава членка или в Конфедерация Швейцария или на моторно превозно средство с валидна регистрация извън държава членка или Конфедерация Швейцария застрахователният договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се сключва преди регистрацията на моторно превозно средство от компетентните органи на Министерството на вътрешните работи, като в застрахователната полица се вписва само номерът на рама. След получаване на свидетелство за регистрация и табели с регистрационен номер от компетентните органи на Министерството на вътрешните работи застрахованият е длъжен писмено да ги обяви пред застрахователя в 7-дневен срок от получаването им. (2) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) За целите на първоначална регистрация на употребявано моторно превозно средство с чуждестранен регистрационен номер или без регистрационен номер, включително с изтекъл такъв, чл. 489, ал. 5 от Кодекса за застраховането се прилага съответно. След получаване на свидетелство за регистрация и табели с регистрационен номер от компетентните органи на Министерството на вътрешните работи застрахованият е длъжен писмено да ги обяви пред застрахователя в 7-дневен срок от получаването им.

Чл. 8. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.). (2) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Полицата за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по чл. 483, ал. 5 от Кодекса за застраховането се издава от застрахователя само по регистрационния номер на временните табели срещу представяне от страна на търговеца на удостоверение от компетентните органи на Министерството на вътрешните работи, от което е виден регистрационният номер на комплекта временни табели, които ще бъдат предоставени на търговеца. (3) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Гаранционният фонд обезпечава техническата възможност за издаването на застрахователните полици по ал. 2. (4) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застраховател няма право да сключва за един и същ регистрационен номер на временна табела задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при наличието на друга такава, при условие че сроковете на валидност на двете застраховки изцяло или частично съвпадат.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователният договор по чл. 8, ал. 2 се прекратява автоматично: 1. с изтичане срока на валидност на временните табели с регистрационен номер и разрешението за временно движение; 2. при унищожаване, загубване, кражба или отнемане от компетентните органи на временните табели с регистрационен номер; 3. прекратяване или смърт на търговеца, извършващ внос и продажба на моторни превозни средства.

Чл. 10. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователят снабдява лицето, което е сключило задължителната застраховка, със знак, издаден от Гаранционния фонд. (2) Знакът по ал. 1 съдържа запазената марка на Гаранционния фонд, уникален номер и датата, на която изтича срокът на застраховката. При разсрочено плащане на премията знакът по ал. 1 удостоверява и срока, за който е платена застрахователната премия. (3) Знакът по ал. 1 се изработва така, че да е само за еднократно използване. Образецът и графичната защита на знака се определят от съвета на фонда. (4) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Гаранционният фонд поддържа регистър на издадените, анулираните и невалидните знаци. Управителният съвет на Гаранционния фонд издава правила за обявяване на анулираните и невалидните знаци. (5) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) При изгубване, кражба или унищожаване на знака по ал. 1 застрахователят по молба на застрахователя или на друго лице, което държи моторното превозно средство на законно основание предоставя нов знак, който е валиден до изтичането срока на застраховката, съответно срока, за който е платена застрахователната премия. При предоставянето на нов знак застрахователят може да иска заплащането на неговата стойност, съответстваща на цената по ал. 8. (6) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Гаранционният фонд възлага отпечатването на знаците по ал. 1 на изпълнител, определен от съвета на фонда. (7) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Всеки застраховател заявява писмено пред Гаранционния фонд необходимия му брой от знаците по ал. 1. (8) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователят заплаща заявения от него брой от знаците по ал. 1 по установената в договора между Гаранционния фонд и изпълнителя по ал. 6 цена. Плащането се извършва по сметка на изпълнителя. (9) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователят получава от Гаранционния фонд заявения брой от знаците по ал. 1 след представянето на документ, удостоверяващ плащането по ал. 8. Гаранционният фонд отказва изпълнението на заявка на застраховател, който не е платил заявен от него брой от знака по ал. 1.

Чл. 11. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) Знакът по чл. 10 представлява самозалепващ се стикер с три отрязъка, съответно № 1, № 2 и № 3, с еднакъв номер и контролен талон, като: 1. отрязък № 1 се залепва върху предното стъкло на моторното превозно средство от страната на водача, така че да е осигурена добра видимост; 2. отрязък № 2 се залепва върху екземпляра от застрахователната полица, който се отчита и съхранява при застрахователя; 3. отрязък № 3 се залепва върху контролния талон на обозначеното за това място. (2) Водачът на моторното превозно средство е длъжен винаги да носи със себе си контролния талон и да го предоставя заедно със застрахователната полица при проверка от контролните органи. (3) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Погрешно попълнен или погрешно перфориран знак или знак с нарушена цялост се обявява от застрахователя в Информационния център на Гаранционния фонд и се заменя с нов. Обявяването и

подмяната се извършват от застрахователя. (4) (В сила от 05.05.2015 г.; изм., бр. 33 от 2017 г.) Номерът на изгубен или откраднат знак се обявява за невалиден в Информационния център от застрахователя, който го е предоставил. Застрахователите ежедневно предоставят на Гаранционния фонд информация за анулираните и невалидните знаци за предходния ден. (5) Когато моторното превозно средство технологично не разполага с предно стъкло и е невъзможно отрязък № 1 от знака да бъде залепен на указаното в ал. 1, т. 1 място, същият отрязък се залепва на застрахователната полица, която се носи от водача на моторното превозно средство и при проверка се представя заедно с контролния талон.

Чл. 12. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.)

Чл. 13. (1) Застрахователят е длъжен да приеме и регистрира с входящ номер и дата всяко уведомление за настъпило застрахователно събитие, както и всяка претенция и да регистрира с входящ номер и дата на представяне всички документи, удостоверяващи основанието на претенцията и размера на вредата, включително и датата за явяване за представяне на моторното превозно средство за оглед. (2) Представянето на моторно превозно средство за оглед и оценка се удостоверява с протокол за оглед или протокол за явяване, на които е вписана датата на явяване.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) При уведомяване на застрахователя от застрахования за предявен към него иск по чл. 430, ал. 1, т. 4 от Кодекса за застраховането уведомлението следва да съдържа данни за датата, годината и номера на делото, пред кой съд е образувано и размера на иска. Застрахованият е длъжен да поиска привличане на застрахователя в процеса, когато законът допуска това.

Чл. 15. В случаите, при които гражданската отговорност на застрахованите се определя от съдебните органи, след влизането в сила на присъдата или решението правоимащите задължително представят на застрахователя заверен препис от влезлите в сила съдебни актове заедно с мотивите и изпълнителен лист в оригинал.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Сключени спогодби между застрахованите и увредените лица относно размера на обезщетението пораждат задължение за застрахователя само ако са одобрени от него или ако са сключени със знанието и съгласието на представител по чл. 430, ал. 3 от Кодекса за застраховането. За спогодби се считат и постигнатите споразумения между страните по наказателни дела за размера на обезщетенията по граждански иски, включително и одобрените от съда споразумения по такива дела.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Когато увреденото лице не е навършило пълнолетие или е лице, което е поставено под запрещение, застрахователното обезщетение се заплаща от застрахователя по банкова сметка с титуляр това лице.

Чл. 18. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.)

Чл. 19. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Предишен текст на чл. 19, изм. - ДВ, бр. 33 от 2017

г.) Застрахователният договор по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите покрива вредите, които застрахованият е причинил на трети лица, за които застрахованият отговаря съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата. (2) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) В случаите на застрахователно събитие, настъпило на територията на Република България, при определяне на лицата, имащи право на застрахователно обезщетение, не се считат за трети лица по чл. 477, ал. 1 от Кодекса за застраховането лице, което отговаря за причинените вреди, както и правоимащите лица в резултат на неговата смърт.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (2) Обезщетението за вреди на моторни превозни средства се определя по методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства съгласно приложения № 1 - 6 от Наредба № 24 от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства (обн., ДВ, бр. 25 от 2006 г.; изм., бр. 36 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 3 от 2008 г., бр. 55 от 2011 г. и бр. 97 от 2013 г.) (3) Застрахователят изплаща и необходимите и целесъобразни разходи за спасяване на увреденото имущество, в това число и транспортни разходи, както и тези за товарни и разтоварни дейности в рамките на застрахователната сума.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (2) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (3) Всеки застраховател е длъжен да приеме и да оповести публично на интернет страницата си, както и по друг подходящ начин подробна методика за определяне размера на дължимото обезщетение при неимуществени и имуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт, включваща и критериите и икономическите и финансови фактори за обезщетяване на претърпените вреди и пропуснатите ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от увреждането.

Раздел III Гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите

Чл. 22. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) Лице, което при влизане на територията на Република България управлява моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на трета държава и няма застраховка, покриваща отговорността за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторното превозно средство, валидна за територията на Република България, е длъжно да сключи застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите на граничния контролно-пропускателен пункт (наричана по-нататък „гранична застраховка“). (2) Гранична застраховка е длъжно да сключи и лице, управляващо моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на трета държава, което е влязло на територията на Република България с валидна застраховка по ал. 1, чийто срок изтича, преди лицето

да е напуснало територията на страната, освен когато тази застраховка е била продължена или подновена. (3) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Граничните застраховки по ал. 1 се сключват в съответствие с чл. 34 от Наредбата за граничните контролно-пропускателни пунктове, приета с ПМС № 104 от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 54 от 2002 г.; изм., бр. 24 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 86 от 2004 г.; изм., бр. 90 и 96 от 2005 г., бр. 85 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 106 от 2006 г., бр. 79 от 2008 г., бр. 14 и 100 от 2009 г., бр. 22 и 61 от 2010 г.). Граничните застраховки по ал. 2 се сключват без използване на услугите на застрахователни посредници. (4) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (5) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.)

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.)

Чл. 24. Към полицата за гранична застраховка се издава сертификат „Зелена карта“.

Чл. 25. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Доколкото не е установено друго в този раздел, за граничната застраховка се прилага уредбата за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите съгласно Кодекса за застраховането. Премията по гранична застраховка не може да се разсрочва. (2) Националното бюро на българските автомобилни застрахователи гарантира плащанията по граничните застраховки съгласно условията на международните договори, по които е страна. (3) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователните договори за гранична застраховка задължително се включват в покритието по презастрахователните договори по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, сключвани от застрахователите. (4) Всеки застраховател приема отделна тарифа по граничната застраховка.

Раздел IV Сертификат „Зелена карта“

Чл. 26. (1) Сертификатът „Зелена карта“ е международен сертификат, представляващ удостоверителен документ за наличието на застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, издаден от името на национално бюро на застрахователи в съответствие с Препоръка № 5, приета на 25 януари 1949 г. от Подкомитета на Комитета по сухопътен транспорт на Икономическата комисия на Организацията на обединените нации за Европа. (2) Националното бюро на българските автомобилни застрахователи определя, при спазване на международните договори, по които бюрото е страна, и на актовете на органите на Съвета на бюрата, единен образец на полиците за гранична застраховка на автомобилите и на сертификатите „Зелена карта“, както и организира, администрира и контролира тяхното изготвяне, отпечатване и издаване. (3) Националното бюро на българските автомобилни застрахователи приема правила на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи за сертификат „Зелена карта“ и гранична застраховка, които са задължителни за всички негови членове.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) Членовете на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи имат право да издават сертификат „Зелена карта“ само на превозни средства, които

обичайно се намират на територията на Република България, освен в случаите на гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. (2) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) По изричното искане на член на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и след решение на управителния съвет на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи всеки член може да бъде упълномощен да издава сертификати „Зелена карта“ в държава, в която не съществува национално застрахователно бюро по смисъла на Вътрешните правила на Съвета на бюрата, при спазване на условията, установени във Вътрешните правила на Съвета на бюрата.

Чл. 28. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.).

Чл. 29. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.).

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Сертификатът „Зелена карта“ се издава от застрахователя за срок най-малко от 15 дни. (2) В случай че сертификатът „Зелена карта“ е издаден за срок, по-кратък от 15 дни, и ако бъде ангажирана отговорността на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи по такъв сертификат „Зелена карта“ съгласно Вътрешните правила на Съвета на Бюрата, Националното бюро на българските автомобилни застрахователи има право да възстанови от съответния застраховател платените суми към увредените лица или други национални бюра.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователят няма право да зачерква нито една държава в полето за териториална валидност освен в сертификат „Зелена карта“, който се издава към Гранична застраховка, в който се зачеркват третите държави, включително тези от тях, които са подписали Многостранното споразумение.

Чл. 32. Забранява се изнасянето през граничните контролно-пропускателни пунктове на Република България на непопълнени бланки на сертификати „Зелена карта“ освен от застрахователен посредник, който е изрично писмено упълномощен за това от съответния застраховател.

Раздел V Задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците

Чл. 33. (1) Превозвачите, извършващи обществен превоз на пътници с начална и крайна точка на пътуването на територията на Република България, сключват задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците при възникване на застрахователен интерес. Възникване на застрахователен интерес е налице от датата на получаване на разрешително за извършване на обществен превоз или от датата на изтичане на сключен застрахователен договор за тази застраховка. (2) Договорът за задължителната застраховка „Злополука“ по ал. 1 се сключва за срок не по-кратък от една година. (3) Изискването по ал. 1 се отнася и за превозвачите, чиито средства за обществен превоз са спрени от експлоатация от съответните държавни органи, след като отново бъдат пуснати в експлоатация с разрешение на тези органи.

Чл. 34. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователната полица по задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците освен

реквизитите по чл. 345, ал. 1, т. 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11 и ал. 4 от Кодекса за застраховането следва да съдържа и: 1. наименование на застрахователя; 2. седалище и адрес на управление, като застрахователите от трета държава, извършващи дейност чрез клон в Република България, посочват седалището и адреса на управление на застрахователя в третата държава и на клона в Република България; 3. номер на акта на компетентния орган, с който е издаден лиценз за извършване на застрахователна дейност, като застрахователите от трета държава, извършващи дейност чрез клон в Република България, посочват номера на акта на компетентния орган по седалището на застрахователя в третата държава и на компетентния орган в Република България; 4. ЕИК за застрахователите със седалище в Република България, съответно номер на регистрация в търговски или друг подобен регистър за застрахователите със седалище в държава членка или в трета държава; 5. името и адреса, съответно наименованието, седалището, адреса на управление и ЕИК, съответно номера по БУЛСТАТ на превозвача на пътници със средства за обществен превоз; 6. (нова - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) името и адреса, съответно наименованието, седалището, адреса на управление и ЕИК, съответно номера по БУЛСТАТ на застраховачия; 7. (придшна т. 6 - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) поредния номер на застрахователната полица, образуван по реда на чл. 40, ал. 2.

Чл. 35. Застрахователят е длъжен да снабди превозвача с удостоверение за сключената задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците за всяко превозно средство на превозвача, което трябва да съдържа обстоятелствата по чл. 34 и срока на валидност на застраховката. Превозвачът е длъжен да постави удостоверението на видно място в превозното средство.

Чл. 36. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) При настъпване на застрахователно събитие превозвачът е длъжен да уведоми застрахователя. Уведомяването може да извърши и пострадалият пътник или трето лице. Превозвачът е задължен в 10-дневен срок от настъпването на злополуката да предостави заверено копие от акт за злополука на пострадалия пътник с подробно описание на случая. Пострадалият пътник е задължен да предостави на застрахователя акта за злополука, когато е получил такъв от превозвача. Акт за злополука може да не се съставя, ако тя е отразена в акт на компетентен орган по контрола на съответния вид транспорт, като в този случай превозвачът снабдява пострадалия пътник или ползващите се по чл. 38 лица със заверено копие от този документ. (2) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователят е длъжен да приеме и регистрира с входящ номер и дата всяко уведомление за настъпило застрахователно събитие, както и всяка претенция, и да регистрира с входящ номер и дата на представяне всички документи, удостоверяващи основанието на претенцията и размера на вредата, включително и датата за явяване за преглед на пострадалото лице. Прилага се и чл. 106 от Кодекса за застраховането. (3) Явяването за преглед на пострадалото лице се

удостоверява с протокол за преглед или протокол за явяване, на които е вписана датата на явяване. (4) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) При поискване застрахователят е длъжен да предостави на пострадалото лице или на ползващите се лица заверено копие от общите условия по застрахователния договор и заверено извлечение от полицата, съдържащо информацията по чл. 35, както и други клаузи, които имат значение за определяне и осъществяване на правата на пострадалото лице или на ползващите се лица, ако такива са договорени, без да се нарушава застрахователната тайна.

Чл. 37. (1) За злополука се счита всяко събитие, станало не по волята на застрахованото лице, настъпило по време на пътуване (включително при качване или слизане от превозното средство), което в резултат на внезапни и непредвидени действия или причини от външен произход в срок до една година от настъпването му е причинило покрит риск смърт или трайна загуба на работоспособност на застрахованото лице. Покрит риск е налице и когато трайната загуба на работоспособност е определена по установения ред след изтичането на едногодишния срок от настъпване на застрахователното събитие и се намира в причинно-следствена връзка с него. (2) За покрит риск се считат също: 1. изкълчванията, обтяганията или скъсванията на тъкани, причинени от внезапно напъгане на собствени сили; 2. инфекциите, при които заразната материя е проникнала в организма на пострадалото от злополука лице; 3. телесните увреждания или смъртта, настъпили по време на превоза при спасяване на своя или на чужд живот или на имущество.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) При смърт на застраховано лице, настъпила вследствие на злополука, покритата по задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците, застрахователят изплаща застрахователната сума по договора. (2) При трайна загуба на работоспособност по задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците на застрахованото лице се изплаща такъв процент от застрахователната сума по договора, какъвто е процентът на трайната загуба на работоспособност. (3) Процентът на трайна загуба на работоспособност се определя от ТЕЛК или от застрахователна експертна комисия съгласно списък на травматичните болести и увреждания на застрахователя след окончателно и пълно стабилизиране на уврежданията на застрахованото лице, но не по-рано от 3 месеца и не по-късно от една година от датата на събитието. Застрахователят не може да откаже плащане, когато ТЕЛК или застрахователната експертна комисия се е произнесла след изтичане на едногодишния срок. При загуба на крайници или други човешки органи процентът може да се определи и без да се спазва тримесечният срок. (4) Когато застрахованото лице е имало определен процент трайна загуба на работоспособност преди настъпването на злополуката, този процент не се взема под внимание при определяне трайната загуба на работоспособност в резултат на злополуката. (5) Застрахователната сума или съответната част от нея се изплаща на застрахованото лице, а при смърт на застрахованото

лице - на законните му наследници. (6) При смърт на застраховано непълнолетно лице, на ограничено запретино или на нетрудоспособно лице, което няма наследници, застрахователната сума се изплаща на лицата, които са го издържали. (7) Когато застрахованото лице или неговите наследници не са навършили пълнолетие или са лица, които са поставени под запрещение, застрахователното обезщетение се заплаща от застрахователя по банкова сметка с титуляр съответното лице.

Чл. 39. (1) За изплащане на застрахователната сума или на съответна част от нея на застрахователя се представят следните документи: 1. писмено искане; 2. билет, карта или друг документ в оригинал, доказващ, че пострадалият е бил пътник; 3. документ по чл. 36, ал. 1; 4. препис от акта за смърт и удостоверение за наследници в оригинал или протокол на ТЕЛК; 5. болнични листове, протоколи на ЛКК и други документи, както и обяснения, поискани от застрахователя. (2) В случай на изплатено обезщетение за трайна загуба на работоспособност в резултат на злополука и последваща смърт на застрахованото лице до една година от датата на злополуката дължимата застрахователна сума за смърт се намалява с размера на изплатеното обезщетение.

Раздел VI Единна номерация на застрахователните полици по задължителни застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилите и сертификат „Зелена карта“, гранична застраховка и „Злополука“ на пътниците

Чл. 40. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Застрахователни полици по задължителни застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилите, сертификат „Зелена карта“, гранична застраховка и „Злополука“ на пътниците имат единна унифицирана номерация за всички застрахователи, която се генерира от единната информационна система за оценка, управление и контрол на риска по чл. 575, ал. 1 от Кодекса за застраховането. (2) Поредният номер на всяка застрахователна полица по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите и по задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците съдържа: 1. BG - код на държавата в системата на „Зелената карта“; 2. ZZ - уникалният идентификационен код на застрахователя, предоставен от Гаранционния фонд, състоящ се от две позиции; 3. I - вида на застраховката; 4. YY - годината на начало на застрахователната полица, последните две цифри от съответната година, през която влиза в сила полицата; 5. 999999999 - поредният номер на полицата, състоящ се от девет позиции. (3) (В сила от 05.05.2015 г.; изм., бр. 33 от 2017 г.) Номерът на сертификата „Зелена карта“, който се записва в предвиденото поле, се формира от номера на полицата по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите и от допълнителен индекс от две позиции, указващ поредният номер на всеки издаден сертификат „Зелена карта“ към съответната полица. (4) (В сила от 05.05.2015 г.) Поредният номер на всяка полица по гранична застраховка съдържа: 1. BG - код на държавата в

системата на „Зелената карта“; 2. ZZ - уникални идентификационен код на застрахователя, предоставен от Гаранционния фонд, състоящ се от две позиции; 3. FI - вида на застраховката; 4. YY - годината на начало на застрахователната полица, последните две цифри от съответната година, през която влиза в сила полицата; 5. 999999 - поредния номер на полицата, състоящ се от шест позиции. (5) Поредният номер на сертификат „Зелена карта“, който се издава заедно с гранична застраховка, съвпада с поредния номер на полицата на гранична застраховка и се вписва в поле 4 на сертификата. (6) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.).

Раздел VII Отчитане на задължителното застраховане и достъп до информация (Загл. доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.)

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) Отчитането на задължителното застраховане от застраховател се извършва по реда и при условията на Наредба № 54 от 2016 г. за регистрите на Гаранционния фонд за обмена и защитата на информацията и за издаването и отчитането на задължителните застраховки по чл. 461, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането (ДВ, бр. 7 от 2017 г.). (2) Всеки застраховател предоставя на Информационния център на Гаранционния фонд ежедневно информация за: 1. обявените за невалидни знаци по чл. 10, които са унищожени, изгубени или откраднати, за които застрахователят е уведомен през предходния ден; 2. обявените за анулирани през предходния ден знаци по чл. 10, които са били погрешно попълнени, погрешно перфорирани, с нарушена цялост, или във връзка с анулиране на запис, корекция, промяна, прекратяване по полица „Гражданска отговорност“ на автомобилистите; 3. обявените за анулирани или невалидни през предходния ден сертификати „Зелена карта“. (3) С цел предотвратяване на застрахователни измами всеки застраховател, предлагащ задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и застраховка „Каско“ на моторно превозно средство (МПС) в Република България, има право на достъп до следните данни: 1. данни от протоколите, подадени на Гаранционния фонд от Министерството на вътрешните работи по реда на чл. 7 от Наредба № Из-41 от 2009 г. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информиране между Министерството на вътрешните работи, Комисията за финансов надзор и Гаранционния фонд (ДВ, бр. 8 от 2009 г.) (Наредба № Из-41); 2. данни от двустранните констативни протоколи за пътнотранспортно произшествие, подадени на Гаранционния фонд от застрахователите по реда на чл. 5, ал. 4 от Наредба № Из-41; 3. данни за предявени претенции от застраховател по застраховка „Каско“ на МПС, за които е поставен флаг за регрес. (4) Редът и начинът на достъп до информацията по ал. 3 се определят с правила, приети от управителния съвет на Гаранционния фонд, които се предоставят за одобрение на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор“.

Чл. 42. (1) Данни за прекратяване на застрахователен договор за задължителна застраховка „Гражданска

отговорност“ на автомобилистите или задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците в Република България могат да се подават само в деня на прекратяването на договора. (2) Гаранционният фонд обезпечава технологично изпълнението на изискването по ал. 1.

Чл. 43. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Освен в случаите по чл. 572 от Кодекса за застраховането Гаранционният фонд предоставя въз основа на писмено искане на застраховател: 1. обобщена информация за пазара на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, която не разкрива сведения за потребители и моторните превозни средства, за които има сключена застраховка при конкретен застраховател; 2. (изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) във връзка с възникване и упражняване на правото му по чл. 410 от Кодекса за застраховането - сведения за застрахователя, сключил задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. (2) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Информацията по ал. 1 се предоставя безплатно.

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) (1) Гаранционният фонд е длъжен да обезпечи техническа възможност за прилагането на чл. 332, ал. 4 от Кодекса за застраховането за сключването на застрахователни договори чрез страница в интернет на застраховател или застрахователен посредник. (2) Гаранционният фонд обезпечава технологично изпълнението на забраната по чл. 484 и чл. 489, ал. 5 и 6 от Кодекса за застраховането, включително по чл. 7, ал. 2. (3) Гаранционният фонд обезпечава изпълнението на изискванията на чл. 574 от Кодекса за застраховането.

Раздел VIII Административнонаказателни разпоредби

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Лицата, които са извършили нарушение на наредбата, както и лицата, които са допуснали извършването на такива нарушения, се наказват при условията и по реда на част осма от Кодекса за застраховането.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.).

§ 2. Държавите, членуващи чрез своите национални бюра в системата „Зелена карта“, са: 1. държавите - членки на Европейския съюз, а именно: Република Австрия, Кралство Белгия, Република България, Федерална република Германия, Република Гърция, Кралство Дания, Република Естония, Ирландия, Кралство Испания, Италианска република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Велико херцогство Люксембург, Република Малта, Кралство Нидерландия, Обединеното кралство на Великобритания и Северна Ирландия, Република Полша, Португалска република, Румъния, Словашка република, Република Словения, Унгария, Република Финландия, Френска република, Република Хърватия, Чешка република, Кралство Швеция; 2. държави, членуващи в Европейското икономическо пространство, а именно: държавите - членки на Европейския съюз, както и Република Исландия, Кралство Норвегия и Княжество Лихтенщайн, отговорността за чиято територия се носи от

Националното бюро на Конфедерация Швейцария; 3. трети държави, подписали Многостранното споразумение между националните бюро на застрахователите на държавите - членки на Европейското икономическо пространство, и на други асоциирани държави, сключено в Ретимно, Крит, на 30 май 2002 г., наричано „Многостранното споразумение“, а именно: Конфедерация Швейцария, Княжество Андора и Република Сърбия; 4. други трети държави, а именно: Република Албания, Босна и Херцеговина, Република Беларус, Държавата Израел, Ислямска република Иран, Кралство Мароко, Република Молдова, Република Македония, Черна гора, Руска федерация, Тунизийска република, Република Турция, Украйна.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 3. (1) Наредба № 24 от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства (обн., ДВ, бр. 25 от 2006 г.; изм., бр. 36 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 55 от 2007 г., бр. 3 от 2008 г.; изм., бр. 55 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 97 от 2013 г.) се отменя с изключение на чл. 15, ал. 4 и приложения № 1 - 6. (2) В срок до 31.12.2014 г. Съветът на Гаранционния фонд приема и предлага на Комисията за финансов надзор проект на методика по чл. 1, ал. 3. (3) До приемане на методиката по чл. 1, ал. 3 от тази наредба се прилага методиката по чл. 15, ал. 4 от Наредба № 24 от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства.

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2017 г.) Наредбата се издава на основание чл. 504, чл. 345, ал. 6 и чл. 499, ал. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и е приета с Решение № 149-Н от 16 октомври 2014 г. на Комисията за финансов надзор.

§ 5. За заварените случаи към момента на влизане в сила на чл. 3, ал. 1 на повече от една действащи, както и изтекли (по които са възникнали застрахователни събития), задължителни застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, застрахователите, страни по съответните договори, отговарят солидарно за изплащане на обезщетението, като увредените лица и застрахованото лице могат да искат изплащане на цялото обезщетение от всеки застраховател.

§ 6. За заварените случаи към момента на влизане в сила на чл. 25, при които за едно и също моторно превозно средство има валидно сключена застрахователна полица за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при един застраховател и издаден сертификат „Зелена карта“ при друг застраховател, както и изтекли такива (по които са възникнали застрахователни събития), и застрахователното събитие е извън територията на България, и ако: 1. събитието е възникнало на територията на трета държава, за която издаденият сертификат „Зелена карта“ има териториално покритие, отговорен за изплащане на обезщетението е застрахователят, който го е издал; 2. събитието е възникнало на територията на държава членка,

отговорен за изплащане на обезщетението е застрахователят, който е издал застрахователната полица по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

§ 7. Гаранционният фонд извършва всички необходими действия с оглед прилагането на чл. 3, ал. 2 и чл. 8, ал. 3 в двумесечен срок от влизането в сила на наредбата.

§ 8. Застрахователите привеждат образците на издаваните от тях полици по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в едномесечен срок от влизането в сила на наредбата.

§ 9. Управителният съвет на Гаранционния фонд приема правилата по чл. 10, ал. 4 в едномесечен срок от влизането в сила на наредбата.

§ 10. Член 11, ал. 4 и чл. 40, ал. 3 и 4 влизат в сила в шестмесечен срок от влизането в сила на наредбата. До влизането в сила на разпоредбите по изречение първо се прилага досегашният ред.

§ 11. Застрахователите приемат и оповестяват методиката по чл. 21, ал. 3 в шестмесечен срок от влизане в сила на наредбата.

§ 12. (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2015 г.) (1) Застрахователите започват да подават информацията по чл. 41, ал. 1, т. 1 в частта гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, т. 2 и 3, ал. 4 и 7 в шестмесечен срок след влизане в сила на наредбата. До влизане в сила на разпоредбите по изречение първо се прилага досегашният ред. (2) В срок от осем месеца от влизане в сила на наредбата застрахователите представят в информационния център на Гаранционния фонд данни за всички предявени претенции и изплатени обезщетения по застраховки по т. 3 и т. 10.1 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 от Кодекса за застраховането, с действие на договора след 1.01.2010 г. Данните по изречение първо съдържат информация, определена с решение на комисията въз основа на предложение от управителния съвет на Гаранционния фонд. Данните се подават по начин и във формат, определен от управителния съвет на Гаранционния фонд във връзка с изискванията на системата за автоматизирана обработка на информацията, като се гарантират автентичността и сигурността на подадените данни. (3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2015 г.) В срок до 31 декември 2015 г. застрахователите представят в информационния център на Гаранционния фонд данни за всички предявени претенции и изплатени обезщетения по застраховки по т. 3 и т. 10.1 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 от Кодекса за застраховането, които са предявени или изплатени след 1.01.2010 г. по полиците с действие на договор преди 1.01.2010 г. Данните по изречение първо съдържат информация, определена с решение на комисията въз основа на предложение от управителния съвет на Гаранционния фонд. Данните се подават по начин и във формат, определен от управителния съвет на Гаранционния фонд във връзка с изискванията на системата за автоматизирана обработка на информацията, като се гарантират автентичността и сигурността на подадените данни.

§ 13. В чл. 20, ал. 1 т. 3 от Наредба № 2 от 2003 г. за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа (обн., ДВ, бр. 90 от 2003 г.; изм., бр. 12 и 101 от 2006 г., бр. 82 от 2007 г. и бр. 37 от 2008 г.) се изменя така: „3. публикуван чрез интернет на страницата на емитента или когато е приложимо, чрез интернет на страниците на инвестиционните посредници и банки, участващи в публичното предлагане на ценните книжа;".
Председател: Стоян Мавродиев

Заключителни разпоредби към Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 49 от 2014 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства (ДВ, бр. 33 от 25.04.2017 г.)

§ 40. Гаранционният фонд извършва всички необходими действия с оглед прилагането на чл. 40, ал. 3 и чл. 44, ал. 1 и 2 в двумесечен срок от влизането в сила на наредбата.

2. Извадка от Кодекс за застраховането

Обн. - ДВ, бр. 102 от 29.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 62 от 09.08.2016 г., в сила от 09.08.2016 г.; изм. и доп., бр. 95 от 29.11.2016 г.; доп., бр. 103 от 27.12.2016 г.; доп., бр. 8 от 24.01.2017 г.; доп., бр. 62 от 01.08.2017 г.; изм. и доп., бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 04.08.2017 г.; изм. и доп., бр. 85 от 24.10.2017 г.; изм. и доп., бр. 92 от 17.11.2017 г.; изм. и доп., бр. 95 от 28.11.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 7 от 19.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 15 от 16.02.2018 г., в сила от 16.02.2018 г.; изм., бр. 24 от 16.03.2018 г.; изм., бр. 27 от 27.03.2018 г.; доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм. и доп., бр. 101 от 07.12.2018 г., в сила от 07.12.2018 г.

ЧАСТ ПЕТА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ЗАСТРАХОВАНЕ ДЯЛ ПЪРВИ ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗАСТРАХОВКИ

Глава четиридесет и четвърта ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Видове задължителни застраховки

Чл. 461. Задължителни застраховки са:

1. „Гражданска отговорност" на автомобилистите по т. 10.1, раздел II, буква „А" от приложение № 1, наричана по-нататък „задължителна застраховка „Гражданска отговорност" на автомобилистите";
2. „Злополука" на пътниците в средствата за обществено превоз по т. 1, раздел II, буква „А" от приложение № 1, наричана по-нататък „задължителна застраховка „Злополука" на пътниците";

3. други застраховки, предвидени със закон или с международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България.

Задължение на застрахователя за сключване на договор за задължителна застраховка

Чл. 462. Застраховател, който извършва задължително застраховане на територията на Република България, не може да откаже сключване на договор за задължителна застраховка.

Задължителна застраховка срещу трудова злополука

Чл. 463. Всеки застраховател, предлагащ задължителна застраховка срещу трудова злополука при условията на право на установяване или на свобода на предоставяне на услуги, е длъжен да определи българското законодателство като приложимо право по застрахователния договор.

Срок на задължителните застраховки

Чл. 464. (1) Срокът на задължителните застраховки се определя от страните по договора, освен ако в нормативен акт е предвидено друго.

(2) Договорът за задължително застраховане се подновява преди изтичането на срока му освен в случаите, когато е отпаднал застрахователният интерес.

Договор за задължителна застраховка със застрахователна сума над минималните изисквания

Чл. 465. (1) Договорът за задължителна застраховка може да се сключи и за застрахователна сума над минималните изисквания, установени с нормативен акт, като в този случай се приема, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

(2) В случаите на застраховка „Гражданска отговорност" със застрахователна сума в размер над минималните задължителни изисквания, установени с нормативен акт, за застрахователна сума, надхвърляща задължителното ниво на покритие, може да бъде сключен и втори застрахователен договор и при друг застраховател освен в случаите на застраховка „Гражданска отговорност" на автомобилистите.

Контрол за сключването на договори за задължителни застраховки

Чл. 466. (1) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка се упражнява от органите, на които това е възложено със закон.

(2) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка „Злополука" на служителите в държавни учреждения се осъществява от по-горестоящия държавен орган на съответното учреждение, а когато няма такъв - от Агенцията за държавна финансова инспекция.

(3) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка „Злополука" на пътниците се осъществява от органите на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министерството на външните работи.

Информация, която се предоставя на Европейската комисия относно задължителното застраховане

Чл. 467. (1) Комисията уведомява Европейската комисия за задължителните застраховки, предвидени от българското законодателство, като посочва:

1. нормативните разпоредби, отнасящи се до тези застраховки;
2. задължителните реквизити на удостоверителните документи, които застрахователят е длъжен да предостави на застрахования, за доказване, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

(2) Когато задължителната застраховка е сключена със застраховател от държава членка при спазване на изискванията на ал. 1, се приема, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

Глава четиридесет и първа ЗАСТРАХОВАНЕ НА ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ

Общи положения

Чл. 429. (1) С договора за застраховка „Гражданска отговорност“ застрахователят:

1. се задължава да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие;

2. може да се задължи да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за неизпълнение на негово договорно задължение.

(2) В застрахователното обезщетение по ал. 1 се включват и:

1. пропуснати ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от неправомерно увреждане;
2. лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на ал. 3.

(3) Лихвите за забава на застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност). В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна.

(4) За отговорност за пропуснати ползи в резултат на неизпълнение на договорно задължение застрахователят може да осигури покритие срещу заплащане на допълнителна премия, освен ако е уговорено друго.

(5) Застрахователят заплаща в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност) и разноските, присъдени в полза на увреденото лице по съдебни дела, водени срещу застрахования за установяване на гражданската му отговорност, когато застрахователят е привлечен в процеса.

Уведомяване и привличане. Представителство

Чл. 430. (1) Застрахованият е длъжен във връзка с неговата гражданска отговорност в срок до 7 работни дни от:

1. узнаването да уведоми застрахователя за обстоятелствата, които биха могли да доведат до възникването ѝ;

2. узнаването да уведоми застрахователя за настъпване на застрахователно събитие;

3. узнаването да уведоми писмено застрахователя за предявените срещу него претенции;

4. връчване на съобщение да уведоми писмено застрахователя за искова претенция срещу него;

5. извършване на плащания по предявените срещу него претенции да уведоми писмено застрахователя за тях.

(2) При предявен съдебен иск от увреденото лице застрахованият е длъжен в законовия срок да иска привличане на застрахователя в процеса, когато това е допустимо от закона.

(3) Застрахователят или определено от него лице може по упълномощаване от страна на застрахования да го представлява в съдебни производства или при извънсъдебно уреждане на претенции във връзка с гражданската му отговорност, когато това е в интерес и на застрахователя. Разноските във връзка с упълномощаването и представителството по изречение първо се заплащат от застрахователя и се включват в застрахователната сума. Обстоятелствата, установени в актовете на съда, постановени при участието на лица по изречение първо, обвързват застрахователя.

Застраховка гражданска отговорност на юридическо лице

Чл. 431. Ако застраховката гражданска отговорност е сключена от юридическо лице, тя покрива отговорността както на юридическото лице, така и на лицата, представляващи юридическото лице, и на лицата в трудови правоотношения с него. За този застрахователен договор се прилагат правилата на застраховка за чужда сметка.

Пряк иск на увреденото лице

Чл. 432. (1) Увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на изискванията на чл. 380.

(2) Застрахователят по застраховка „Гражданска отговорност“ може да прави възраженията, които произтичат от застрахователния договор и от гражданската отговорност на застрахования, с изключение на възраженията по чл. 395, ал. 6 и 7 и чл. 430, ал. 1, т. 1 - 4 и ал. 2. Когато застраховката „Гражданска отговорност“ е задължителна, застрахователят не може да прави и възраженията за самоучастие на застрахования. По задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите застрахователят не може да прави и възраженията по чл. 363, ал. 4, чл. 364, ал. 4 и чл. 365, ал. 2.

(3) По застраховка „Гражданска отговорност“, която е задължителна, застрахователят отговаря пред увреденото лице и когато застрахованият го е увредил умишлено.

Регресен иск на застрахователя

Чл. 433. Застрахователят има право на регресен иск срещу застрахования:

1. за всичко платено на увреденото лице - в случаите по чл. 432, ал. 3;
2. за размера на договореното самоучастие - в случаите по чл. 432, ал. 2, изречение второ;
3. за всичко платено на увреденото лице - в случаите, когато застрахованият причини вреда чрез негови действия или бездействия вследствие на употребата на алкохол с концентрация в кръвта над допустимата на закон норма или под въздействието на наркотично вещество или на негов аналог.

Спогодба

Чл. 434. (1) Спогодбата между увреденото лице и застрахования, както и признаването на задължението от застрахования имат действие за застрахователя, ако той ги одобри.

(2) Спогодба, постигната със знанието и съгласието на представител по чл. 430, ал. 3, се смята за одобрена от застрахователя.

Право на застрахования

Чл. 435. Ако е удовлетворил увреденото лице, застрахованият има право да получи от застрахователя застрахователното обезщетение в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност) и на покритието по застрахователния договор и при спазване изискванията на чл. 434.

Повече от едно увредено лице

Чл. 436. (1) Когато застрахованият носи отговорност към повече от едно увредено лице, застрахователят определя действителния размер на вредите за всяко едно от лицата и ако общият размер на вредите надхвърля застрахователната сума, застрахователят заплаща обезщетение на всяко лице пропорционално на определения за него размер на обезщетение в рамките и спрямо застрахователната сума (лимита на отговорност).

(2) Когато с плащане на застрахователно обезщетение бъде изчерпана застрахователната сума, увредено лице, което не е участвало в разпределението по ал. 1, поради това, че не е предявило претенция към датата на плащането на последното обезщетение, не може впоследствие да отправи застрахователна претенция към застрахователя, при условие че застрахователят не е предвиждал и не би следвало да предвижда предявяването на друга претенция съобразно предоставените му документи при предявяване на предходни претенции.

Прихващане спрямо увредените лица

Чл. 437. Член 369 не се прилага спрямо увредените лица.

ДЯЛ ВТОРИ

„ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“ НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ

Глава четиридесет и седма

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЗАСТРАХОВКА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“ НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ

Обект на застраховане и застрахователно покритие

Чл. 477. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) (1) Обект на застраховане по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е гражданската

отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.

(2) По задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите застраховани са собственикът, ползвателят и държателят на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което извършва фактически действия по управлението или ползването на моторното превозно средство на законно основание. Не е необходимо водачът да притежава изрично писмено пълномощно от лицата по изречение първо за управлението или ползването на моторното превозно средство.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) За трети лица по ал. 1 се смятат всички увредени лица с изключение на лицето, което отговаря за причинените вреди, с както и всички правоимащи лица в резултат на неговата смърт. Правоимащите лица имат право на обезщетение за вредите, които произтичат само от качеството им на пострадали лица.

(4) Не се допуска уговорка за изключване от покритие на гражданската отговорност за вреди, причинени на увредено трето лице, което е знаело или е било длъжно да знае, че водачът на моторното превозно средство е бил под въздействието на алкохол, наркотици или други упойващи вещества по време на пътнотранспортното произшествие. В този случай застрахователят може да прави възраженията на застрахования за съпричиняване от страна на третото увредено лице за понесените от него вреди.

(5) Застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не покрива отговорността на застрахования като превозвач на товари.

Пострадало лице. Увредено лице

Чл. 478. (1) Пострадало е лице, на което е причинена смърт или което е претърпяло телесно увреждане от моторно превозно средство.

(2) Увредено е лицето, включително пострадалото лице, което има право на обезщетение за вреди, причинени от моторно превозно средство.

Застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите на ремарке

Чл. 479. (1) Вреди, нанесени от ремарке по чл. 481, ал. 1, изречение второ и ал. 2, т. 3, което е свързано с моторно превозно средство и е функционално зависимо от това моторно превозно средство по време на движение, и/или когато то се е откачило по време на движение, се покриват от застрахователя по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, свързана с притежаването и ползването на теглещото моторно превозно средство.

(2) Вреди, нанесени от ремарке, което не е свързано с моторно превозно средство и не е функционално зависимо от моторно превозно средство, не е било в движение, както и при самозадвижване, се покриват

от застрахователя по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, свързана с притежаването и ползването на ремаркетото. Действие на договора за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

Чл. 480. (1) Застрахователният договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахованите за вреди, причинени на територията на:

1. Република България съгласно българския закон;
2. държава членка съгласно нейния закон;
3. трета държава, когато вредите са били причинени на лица от държава членка при пътуване между териториите на две държави членки и при условие че не е налице национално застрахователно бюро, което да носи отговорност за тази територия; в този случай отговорността се покрива съгласно закона на държавата членка, на чиято територия обичайно се намира моторното превозно средство на виновния водач, по повод на което е сключена застраховката;
4. трета държава, чието национално бюро на застрахователите е страна по многостранното споразумение, съгласно нейния закон;
5. трета държава, чието национално бюро на застрахователите е член на системата „Зелена карта“.

(2) Застрахователният договор за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите осигурява покритие на територията на Република България, на територията на другите държави членки и на територията на третите държави по ал. 1, т. 4 и 5 въз основа на една застрахователна премия и през целия срок на договора, в това число във всеки период в рамките на този срок, когато моторното превозно средство се намира в друга държава членка или в трета държава по ал. 1, т. 4 и 5.

(3) Застрахователният договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите осигурява във всяка държава членка покритието съгласно нейния закон или покритието съгласно този кодекс, когато това покритие е по-високо.

(4) Застрахователният договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите осигурява във всяка трета държава по ал. 1, т. 4 и 5 покритието съгласно нейния закон.

(5) Застрахователят не може под никаква форма да договаря или да изисква допълнителна премия или доплащане на премия или други плащания във връзка с покритие на гражданската отговорност на автомобилистите извън територията на Република България и в рамките на територията на държавите, чиито национални бюра са членове на системата „Зелена карта“, в това число под формата на възстановяване на отстъпка, предоставена при сключването на застраховката.

(6) Тарифата на всеки застраховател по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите трябва ясно да указва, че договорите осигуряват покритие за територията на всички държави по ал. 1 през целия срок на договора, в това число във всеки период в рамките на този срок, когато

моторното превозно средство се намира на територията на някоя от посочените държави.

(7) Управлението на моторното превозно средство в рамките на територията по ал. 2 във всеки период в рамките на срока на договора не представлява значително изменение на риска по смисъла на чл. 367.

Моторно превозно средство

Чл. 481. (Доп. - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) За целите на задължителното застраховане по тази глава моторно превозно средство е всяко превозно средство за движение по суша, задвижвано със собствен двигател, както и трамваите, тролейбусите и самоходната техника по Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника включително къмпинг-автомобилите. За моторни превозни средства се смятат и ремаркетата и полуремаркетата по Закона за движението по пътищата включително къмпинг-ремаркетата.

(2) За целите на задължителното застраховане по тази глава не се смятат за моторни превозни средства:

1. релсовите превозни средства, с изключение на трамваите;
2. самоходната техника по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника с мощност на двигателя до 10 kW;
3. ремаркета категория O1 (до 750 килограма) по Наредба № 60 за одобряване типа на нови моторни превозни средства и техните ремаркета (обн., ДВ, бр. 40 от 2009 г.; изм., бр. 75 от 2012 г., бр. 77 от 2013 г. и бр. 17 от 2015 г.).

(3) Не се допуска движение на моторно превозно средство по пътищата, отворени за обществено ползване по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за движението по пътищата, без водачът да е застрахован по реда на този кодекс.

Територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство

Чл. 482. (1) Територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство, е територията на държавата:

1. където е издаден регистрационният номер на моторното превозно средство, независимо дали е постоянен, или временен;
2. където е издаден застрахователният или друг отличителен знак на моторното превозно средство, който е аналогичен на регистрационен номер по т. 1 - в случаите, в които не се изисква регистрация за определени видове моторни превозни средства;
3. в която държателят на моторното превозно средство има постоянно пребиваване - в случаите, в които за определени видове моторни превозни средства не се изисква нито регистрационен номер, нито застрахователен или друг отличителен знак.

(2) За целите на предявяване на претенцията пред гаранционен фонд или национално застрахователно бюро в случаите, в които моторното превозно средство няма регистрационен номер, както и когато има регистрационен номер, който не съответства или вече не съответства на това моторно превозно средство, и настъпи пътнотранспортно произшествие с негово участие, територия, на която обичайно се

намира моторното превозно средство, е територията на държавата, където е настъпило пътнотранспортното произшествие.

Задължение за сключване на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

Чл. 483. (1) Договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е длъжно да сключи всяко лице, което:

1. притежава моторно превозно средство, което е регистрирано на територията на Република България и не е спряно от движение; това изискване не забранява и всяко друго лице, различно от собственика на моторното превозно средство, да сключи застрахователния договор;

2. управлява моторно превозно средство от трета държава при влизане на територията на Република България, когато няма валидна за територията на Република България застраховка.

(2) Лицето по ал. 1, т. 2 е длъжно да сключи гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите на граничния контролно-пропускателен пункт, от който влиза на територията на Република България. Лицето по ал. 1, т. 2 трябва да има валидна гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите до напускането на територията на Република България.

(3) Лицето по ал. 1, т. 2 не е длъжно да сключва договор за гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при влизане на територията на Република България, при условие че притежава валиден сертификат „Зелена карта“.

(4) Не се сключва договор за гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за моторно превозно средство:

1. от друга държава членка;
2. когато изплащането на обезщетение във връзка с гражданската отговорност на виновния водач е гарантирано от компетентна институция на държава членка и моторното превозно средство или съответното лице е включено в списък, изготвен от компетентния орган на държавата членка, посочващ освободените моторни превозни средства или лица от задължението за сключване на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, и предоставен на Република България.

(5) Търговците по смисъла на Търговския закон, извършващи внос и продажба на моторни превозни средства, които получават временни табели с регистрационен номер, са длъжни да сключат задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за тези временни табели. Застраховката се сключва само по регистрационния номер на временните табели за срока на валидност на временните табели, но не повече от една година.

(6) Собственик на моторно превозно средство с регистрационен номер, издаден от компетентен български регистрационен орган, за което има валидно сключена гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите от застраховател в друга държава членка, е длъжен да сключи задължителна застраховка „Гражданска отговорност“

на автомобилистите за територията на Република България.

(7) Собственик на моторно превозно средство, което участва в състезание, при което спазването на правилата за движение по пътищата не е задължително за участниците в състезанието, е задължен да си осигури покритие по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за отговорността си във връзка с участие в състезанието. Забрана за сключване на застраховка

Чл. 484. Застраховател няма право да сключва задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при наличието на друга такава за едно и също моторно превозно средство, ако застрахователните периоди на двете застраховки изцяло или частично съвпадат.

Особени изисквания във връзка с неточно обявени обстоятелства във връзка със сключване на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

Чл. 485. (1) В случай на неточно обявено или премълчано обстоятелство, за което застрахователят е поставил писмено въпрос, застрахователят не може да прекрати договора за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите на основания по чл. 363, ал. 1 и 3, чл. 364, ал. 2 или чл. 365.

(2) Когато неточно обявено или премълчано обстоятелство е оказало въздействие за настъпване на събитието или за увеличаване размера на вредите, застрахователят не може да откаже плащане на увредените лица, нито да намали размера на застрахователното обезщетение.

(3) В случаите на необявени обстоятелства, за които застрахователят писмено е поставил въпрос, той има право в срока по чл. 363, ал. 1, съответно по чл. 364, ал. 1, да иска разликата между договорената премия и премията, която съответства на риска при отчитане на необявеното обстоятелство, която е била в сила към датата на сключване на застрахователния договор, съгласно тарифата на застрахователя, заедно с лихвата за забава. Застрахователят уведомява ползвателя на застрахователни услуги за правото си по изречение първо преди сключване на застраховката.

Особени правила за контрола на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

Чл. 486. (1) Контрол за наличието на сключен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите като част от държавния граничен контрол се извършва по отношение на:

1. моторните превозни средства, които обичайно се намират на територията на трета държава и влизат на територията на Република България от трета държава, както и в случаите, когато такива моторни превозни средства напускат територията на Република България;

2. определени видове моторни превозни средства и моторни превозни средства със специални регистрационни номера, освободени от задължението за сключване на задължителна застраховка

„Гражданска отговорност“ на автомобилистите съгласно законодателството на съответната държава членка и включени в списък, изготвен от тази държава членка и предоставен на Република България;

3. моторните превозни средства, които обичайно се намират на територията на Република България, когато такива моторни превозни средства напускат територията на Република България.

(2) Не се осъществява контрол за наличието на сключен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по отношение на моторните превозни средства, които обичайно се намират на територията на друга държава членка или на Конфедерация Швейцария, Княжество Андора и Република Сърбия (държави, чиито национални бюра на застрахователите са страна по Многостранното споразумение), както и по отношение на моторните превозни средства, които обичайно се намират на територията на трета държава, когато влизат на територията на Република България от територията на друга държава членка. Това не се отнася за инцидентните проверки от оправомощените контролни органи, които се извършват на друго основание. За моторните превозни средства по изречение първо се приема, че имат презюмирано покритие на гражданската отговорност на виновния водач.

(3) Органите на Главна дирекция „Гранична полиция“ не допускат излизането на моторни превозни средства по ал. 1, т. 1 и 3 от територията на Република България без доказателства за сключена и действаща задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

(4) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите спрямо моторните превозни средства, които обичайно се намират на територията на Република България или на територията на трета държава, се осъществява от органите на Министерството на вътрешните работи.

Удостоверяване на сключването на застрахователен договор

Чл. 487. (1) Наличието на застрахователен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се удостоверява със застрахователна полица, издадена по реда на чл. 575, ал. 1, и знак, който се издава от Гаранционния фонд.

(2) При договорено разсрочено плащане на застрахователната премия в един застрахователен период знакът по ал. 1 удостоверява и срока, за който е платена застрахователната премия. Застрахователят е длъжен да издаде знака по ал. 1 за целия срок, за който е събрана застрахователна премия.

(3) При договорено разсрочено плащане на застрахователната премия в един застрахователен период застраховател няма право да издава знака по ал. 1 за целия срок на полицата по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, ако не е събрана изцяло застрахователната премия.

(4) При сключване на застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите застрахователят предоставя бланка от двустранен констативен

протокол за пътнотранспортно произшествие в два екземпляра по образец, утвърден с наредбата по чл. 125а, ал. 2 от Закона за движението по пътищата.

Удостоверяване чрез сертификат „Зелена карта“

Чл. 488. (1) Сертификат „Зелена карта“ се издава заедно с полицата по застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите без допълнителна такса или друго плащане от ползвателя на застрахователни услуги.

(2) При договорено разсрочено плащане на застрахователната премия застрахователят е длъжен да издаде сертификат „Зелена карта“ за целия срок, за който е платена застрахователна премия.

(3) Застраховател няма право да издава сертификат „Зелена карта“ за целия срок на полицата по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, ако не е платена изцяло застрахователната премия.

(4) Когато сертификат „Зелена карта“ е издаден в нарушение на ал. 3 за срок, по-дълъг, отколкото е платена застрахователната премия, застрахователят носи отговорност за срока и покритието за третите държави, посочени в сертификата.

(5) Когато застрахователната премия е платена изцяло, сертификатът „Зелена карта“ се издава за целия срок на застрахователната полица по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Срок на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

Чл. 489. (Доп. - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) (1) Освен в случаите по ал. 2 договорът за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се сключва за един застрахователен период, който е една година.

(2) Когато това е уговорено между страните, договорът за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите може да се сключи за срок до три застрахователни периода, като всеки един от тях е една година. В случаите по изречение първо премията за всеки отделен застрахователен период се определя при сключването на договора.

(3) При многогодишни договори по ал. 2 премията за следващ застрахователен период или първата вноска по нея за следващ застрахователен период се плаща най-късно до 15 дни преди изтичането на текущия период.

(4) Сключването на застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за по-кратък срок от този по ал. 1, но за не по-малко от 30 дни, се допуска в следните случаи:

1. при сключване на застраховката на моторни превозни средства, които имат временна или транзитна регистрация съгласно действащото българско законодателство; в този случай срокът на застраховката трябва да съвпада със срока на валидност на регистрацията на моторното превозно средство, но за не повече от една година;

2. при сключване на застраховка на бавнодвижещи се моторни превозни средства;

3. при сключване на застраховка на самоходни машини.

4. (нова - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) при сключване на застраховка на моторни превозни средства категории L1 - L5 е съгласно чл. 149, ал. 1, т. 1, букви „а“ - „к“ от Закона за движението по пътищата;

5. (нова - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) при сключване на застраховка на къмпинг-ремаркета или къмпинг-автомобили.

(5) При придобиване на моторно превозно средство, което е с чуждестранен регистрационен номер, за целите на първоначалната регистрация на моторното превозно средство по реда на действащото българско законодателство задължително се сключва застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за срок от 30 дни по номер на рама на моторното превозно средство, като такава застраховка не може да се издава повторно. Правото на собственост на моторно превозно средство, което е с чуждестранен регистрационен номер, се доказва пред застрахователя със съответните законови документи за придобиване, които следва да се преведат на български език.

(6) Граничната задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите може да се издава за едно моторно превозно средство за срок до 90 дни, като може да се издава повторно, така че общият срок за всички издадени застраховки за това моторно превозно средство да не надвишава 180 дни в рамките на една календарна година.

(7) Страните не могат да уговорят влизане в сила на застрахователния договор по-рано от съответния час на датата на сключване на застрахователния договор. Премия по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

Чл. 490. (1) В случаите на разсрочено плащане разсрочените вноски от застрахователната премия се плащат в срока, уговорен в застрахователния договор.

(2) При прекратяване на застрахователен договор по реда на чл. 368, ал. 4 застрахователят е длъжен да подаде информация за прекратяването в Информационния център на Гаранционния фонд едновременно с прекратяването.

(3) При увеличаване на застрахователната премия по чл. 489, ал. 2 за следващ застрахователен период по инициатива на застрахователя поради увеличение на риска застрахователят е длъжен писмено да уведоми застраховачия не по-късно от един месец преди изтичането на текущия застрахователен период. В случаите по изречение първо застраховачият има право да прекрати без неустойки или други разходи застрахователния договор, като прекратяването влиза в сила от края на текущия застрахователен период. В случаите по изречения първо и второ договорът се смята за прекратен с изтичането на срока на текущия застрахователен период и когато застраховачият не плати увеличената премия за следващия застрахователен период.

(4) При прекратяване на застрахователен договор по реда на ал. 3, изречение първо, застрахователят е длъжен да подаде информация за момента на прекратяването на договора, посочваща края на текущия застрахователен период, в Информационния център на Гаранционния фонд не по-късно от датата

на получаване на предизвестие. В случаите по ал. 3, изречение второ, се прилага ал. 2.

(5) Застрахователната премия по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се коригира от застрахователя съгласно единни изисквания за коригиране на застрахователната премия в зависимост от поведението на водача при движение по пътищата и/или причинените щети (система „бонус-малус“). Единните изисквания, както и редът и условията за тяхното прилагане се определят със съвместна наредба на комисията, министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, като при изработването ѝ се взема предвид и становището на Гаранционния фонд.

Промяна на собствеността

Чл. 491. (1) В случай на промяна в собствеността на застрахованото моторно превозно средство договорът за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не се прекратява. Прехвърлителят е длъжен като част (приложение) от договора за прехвърляне на правото на собственост на моторно превозно средство да предаде на приобретателя всички документи, удостоверяващи сключената задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Прехвърлителят и приобретателят са длъжни в 7-дневен срок да уведомят писмено застрахователя за прехвърлянето.

(2) Приобретателят е солидарно отговорен за неплатената част от премията до прехвърлянето.

(3) Застрахователят има право да иска премията от прехвърлителя, докато не бъде уведомен за прехвърлянето.

(4) В срока по ал. 1, изречение трето, приобретателят може едностранно да прекрати договора и без да посочва основания.

(5) Застрахователят няма право да прекрати договора за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при промяна на собствеността на застраховано моторно превозно средство, независимо кога и как е уведомен за това обстоятелство. В този случай с оглед оценка на риска застрахователят има право да иска доплащане на застрахователна премия от приобретателя.

(6) В случаи на промяна на застрахователната премия поради повишаване на риска при смяната на собствеността застрахователят трябва писмено да уведоми приобретателя за размера на премията и за срока, в който да бъде платена. При неплащане на премията в указания от застрахователя срок договорът се прекратява считано от изтичане на срока за плащане на увеличената премия.

Застрахователна сума

Чл. 492. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) За всяко моторно превозно средство, което се намира на територията на Република България и което не е спряно от движение, е необходимо да има сключена задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за следната минимална застрахователна сума (лимит на отговорност):

1. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт - 10 420 000 лв. за всяко събитие, независимо от броя на пострадалите лица;

2. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) за вреди на имущество (вещи) - 2 100 000 лв. за всяко събитие, независимо от броя на увредените лица.

Застрахователно покритие по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите

Чл. 493. (1) Застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство по време на движение или престой. В тези случаи застрахователят покрива:

1. неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт;
2. вредите, причинени на чуждо имущество;
3. пропуснатите ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от увреждането;
4. разумно направените разходи във връзка с предявяването на претенция по т. 1 - 3, включително съдебните разноски, присъдени в тежест на застрахования;
5. лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2.

(2) Застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилите покрива и отговорността за вредите по ал. 1:

1. причинени от виновния водач и в случаите:

а) когато не е изрично или мълчаливо упълномощен за управление на моторното превозно средство, при условие че не е придобил владението върху него чрез кражба, грабеж или престъпление по чл. 346 от Наказателния кодекс;

б) когато не притежава правоспособност за управление на съответната категория моторно превозно средство или на когото временно е отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство;

в) когато е нарушил законовите изисквания за техническа исправност на моторното превозно средство;

2. когато водачът е недееспособен;

3. причинени от устройство или инсталация на моторното превозно средство, включително за вреди от случайно отделяне по време на движение на ремарке, полуремарке или кош, теглен от това моторно превозно средство;

4. причинени на трети лица, като пряко следствие от отварянето на врати на моторно превозно средство по време на движение или тогава, когато превозното средство е спряно и не са взети мерки за безопасността на останалите участници в движението по пътищата, включително тези, които са извън моторното превозно средство;

5. причинени в резултат на повреда на моторното превозно средство, която е довела до

пътнотранспортно произшествие и причиняване на вреди;

6. причинени по време на движение на моторното превозно средство в резултат на влошаване на здравословното състояние на водача, което е възпрепятствало управляването на моторното превозно средство;

7. произтекли от моторното превозно средство като вещь по чл. 50 от Закона за задълженията и договорите.

(3) Застрахователят може да откаже заплащане за тези от пострадалите лица, за които успее да докаже, че доброволно са се качили в моторното превозно средство и са знаели, че владението върху моторното превозно средство е отнето чрез кражба, грабеж или престъпление по чл. 346 от Наказателния кодекс.

(4) Застраховката по ал. 1 покрива и отговорността за вреди, причинени във връзка с притежаването или използването на моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на Република България, от лице, което е придобило владението върху моторното превозно средство чрез кражба, грабеж или друго престъпление, и пътнотранспортното произшествие е настъпило на територията на друга държава членка, чието законодателство предвижда отговорността на застрахователя в тези случаи.

Обезщетение за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт

Чл. 493а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) (1) В случаите на смърт на пострадалото лице се дължи обезщетение на увреденото лице за претърпените от него имуществени и неимуществени вреди вследствие смъртта на пострадалото лице. В случаите на телесно увреждане на пострадалото лице се дължи обезщетение за претърпените от него имуществени и неимуществени вреди.

(2) Комисията, министърът на здравеопазването и министърът на труда и социалната политика приемат съвместна наредба за утвърждаване на методика за определяне размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане на пострадало лице и за определяне размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди на увредено лице вследствие смъртта на пострадало лице.

(3) В случай на смърт на пострадалото лице обезщетението на увредените лица към момента на смъртта - съпруг или лице, с което починалото лице е било в съжителство на съпругески начала, дете, включително осиновено или отглеждано дете, родител, включително осиновител или отглеждащ, се определя еднократно в размер съгласно методиката, утвърдена с наредбата по ал. 2.

(4) Когато по изключение друго лице, извън лицата по ал. 3, претърпи неимуществени вреди вследствие на смъртта на пострадалото лице, тъй като е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия, причиняваща му продължителни болки и страдания, които е справедливо да бъдат обезщетени, размерът на обезщетението се определя съгласно методиката, утвърдена с наредбата по ал. 2.

(5) Лицето, което отговаря за причинените имуществени и неимуществени вреди, дължи обезщетение, което се определя съгласно методиката, утвърдена с наредбата по ал. 2.

Изключения от покритието

Чл. 494. Застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не заплаща обезщетение за:

1. вредите, претърпени от виновния водач на моторното превозно средство;
2. вредите, причинени на имуществото на член на семейството на застрахования;
3. вредите, причинени на моторното превозно средство, управлявано от виновния водач, както и за вредите, нанесени на имущество, превозвано с това моторно превозно средство;
4. вредите, причинени при използването на моторно превозно средство за участие в състезания, при условие че спазването на правилата за движение по пътищата не е задължително за участниците в състезанието и ако не е уговорено друго в застрахователния договор;
5. вредите, причинени при използване на моторното превозно средство по време на акт на тероризъм или война, при условие че увреждането на третите лица е в непосредствена връзка с такъв акт;
6. вредите, причинени от моторно превозно средство, превозващо ядрени или други радиоактивни материали, както и химически или други материали, представляващи повишена опасност;
7. екологични вреди, представляващи заразяване или замърсяване на околната среда съгласно Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети;
8. вредите, произтичащи от загуба или унищожаване на пари, бижута, ценни книжа, всякакви видове документи, марки, монети или други подобни колекции;
9. възстановяване на плащания, извършени от системата на държавното социално или здравно осигуряване при или по повод смърт или телесно увреждане вследствие на застрахователно събитие;
10. лихви и съдебни разноски освен в случаите по чл. 429, ал. 2 и 5 при спазване на условията на чл. 429, ал. 3;
11. обезценка на увреденото имущество;
12. глоби и други имуществени санкции за виновния водач във връзка със застрахователното събитие.

Задължения на застрахования по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при настъпване на застрахователно събитие

Чл. 495. (1) При настъпване на застрахователно събитие застрахованият по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е длъжен, освен ако е в обективна невъзможност:

1. да направи необходимото за спасяване на пострадалите лица и за ограничаване вредите, причинени на имущество;
2. незабавно да уведоми компетентните органи за контрол на движението по пътищата, когато това е предвидено в нормативен акт;

3. да изпълнява задълженията си по чл. 430 за уведомяване на своя застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите;

4. да не напуска местопроизшествието до пристигане на компетентните органи - в предвидените от закона случаи, освен в случаите на необходимост от оказването на спешна медицинска помощ в лечебно заведение;

5. да не консумира алкохол и други упойващи или наркотични вещества до пристигане на компетентните органи - в предвидените от закона случаи.

(2) Застрахованият е длъжен да предостави на увреденото лице данните, необходими за предявяване на претенция пред застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, включително:

1. името и адреса си;
2. името и адреса, съответно наименованието, седалището и адреса на управление на собственика на моторното превозно средство, когато е различен от водача;
3. регистрационния номер на моторното превозно средство;
4. наименованието и седалището на застрахователя, който е сключил договора за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, и номера на полицата.

(3) При настъпване на застрахователно събитие застрахованият е длъжен заедно с уведомяването по ал. 1, т. 3 да посочи подробно обстоятелствата относно това събитие и да оказва впоследствие съдействие, по време на провеждане на проучване от страна на застрахователя по повод на това събитие.

(4) Застрахованият е длъжен освен за обстоятелствата по ал. 1 и 3 да уведомява писмено своя застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за следните факти и обстоятелства:

1. има ли срещу него наказателни или административни процедури във връзка с настъпилото застрахователно събитие и на каква фаза са тези процедури;
2. увредените лица упражнили ли са свои права да искат обезщетение от трети лица или органи, ако застрахованият е узнал за такива обстоятелства.

Задължения на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при предявена претенция

Чл. 496. (1) Сроктът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 пред застрахователя, сключил застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, или пред неговия представител за уреждане на претенции.

(2) В срока по ал. 1 лицето, пред което е предявена претенцията, трябва да:

1. определи и изплати размера на обезщетението, или
2. даде мотивиран отговор по предявените претенции, когато:
 - a) отказва плащане, или

б) основанието на претенцията не е било напълно установено, или

в) размерът на вредите не е бил напълно установен.

(3) Застрахователят не може да откаже да се произнесе по основателността на претенция за обезщетение по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, когато за удостоверяването на пътнотранспортно произшествие е бил представен някой от следните документи:

1. констативен протокол за пътнотранспортно произшествие;

2. протокол за пътнотранспортно произшествие;

3. протокол за пътнотранспортно произшествие, непосетено на място от органите на Министерството на вътрешните работи;

4. друго удостоверение, издадено на законово основание от органите на Министерството на вътрешните работи;

5. двустранен констативен протокол, който се съставя, когато от пътнотранспортното произшествие са причинени само имуществени вреди, които не възпрепятстват движението на моторното превозно средство на собствен ход, и има съгласие между участниците в пътнотранспортното произшествие относно обстоятелствата, свързани с неговото настъпване.

(4) Когато документите по ал. 3 са недостатъчни за удостоверяване на съществени обстоятелства във връзка с настъпването на пътнотранспортно произшествие, застрахователят може да изисква представянето на документи и доказателства, изготвени от други компетентни органи или лица. Изречение първо не ограничава правото на увредените лица да представят доказателства.

Лихви за забава върху дължимото застрахователно обезщетение

Чл. 497. (1) Застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок считано от по-ранната от двете дати:

1. изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл. 106, ал. 3;

2. изтичането на срока по чл. 496, ал. 1 освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на чл. 106, ал. 3.

(2) Дължимите от застрахователя лихви по ал. 1, както и присъдените срещу застрахователя лихви за забава и съдебните разноски могат да надхвърлят застрахователната сума по чл. 492.

Задължения на увреденото лице при настъпване на застрахователно събитие

Чл. 498. (1) Увреденото лице, което желае да получи застрахователно обезщетение, е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция по реда на чл. 380 освен в случаите, когато застрахователят по имуществена застраховка на увреденото лице е встъпил в неговите права и той предявява претенция на основание на чл. 411.

(2) Увреденото лице е длъжно да представи на застрахователя по застраховка „Гражданска

отговорност“ на автомобилистите на виновния водач документите, с които разполага и които са свързани със застрахователното събитие и причинените вреди, като му съдейства при установяването на обстоятелствата във връзка със събитието и размера на вредите.

(3) Увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл. 496, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение.

Определяне на застрахователно обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

Чл. 499. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) При смърт или телесни увреждания на физически лица обезщетението се определя при спазване на чл. 493а от застрахователя на виновния водач или по съдебен ред.

(2) При вреди на имущество обезщетението не може да надвиши действителната стойност на причинената вреда. Обезщетенията за вреди на моторни превозни средства се определят в съответствие с методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, приета с наредбата по чл. 504.

(3) Обезщетението по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се определя и заплаща във валутата, в която е предявена претенцията, освен когато инвестициите в тази валута са регулирани, валутата е обект на трансферни ограничения или по други подобни причини тя не е подходяща за покритие на техническите резерви, като претенции за обезщетения във връзка със застрахователни събития, настъпили в Република България, се предявяват в български левове.

(4) В случай на застрахователно събитие, за което има предявена претенция за заплащане на обезщетение пред застраховател или пред Гаранционния фонд и ако в хода на уреждане на претенцията възникне спор между Гаранционния фонд и застрахователя, сключил задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, относно това кой трябва да обезщети увреденото лице, обезщетението се заплаща от застрахователя. Ако впоследствие бъде установено, че отговорността е на Гаранционния фонд, той възстановява на застрахователя сумата, платена на увреденото лице, заедно със законната лихва от датата на плащането.

(5) Когато застрахователното събитие е настъпило извън територията на Република България, ако в хода на уреждане на претенцията възникне спор между Гаранционния фонд по чл. 518 и застрахователя, сключил задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, относно това кой трябва да обезщети увреденото лице и бюрото по чл. 506 е извършило плащане по реда на вътрешните правила на Съвета на бюрата, застрахователят възстановява на бюрото платените от него суми. Ако впоследствие бъде установено, че отговорността е на Гаранционния фонд, той възстановява на

застрахователя сумата, платена от бюро, заедно със законната лихва от датата на плащането.

(6) В случаите, когато не може да се установи приносът на всеки от участниците за възникване на застрахователното събитие, на вредите или техния размер, отговорността се разпределя поравно между всички участници, като всяка от страните има право на обезщетение в пропорциите, за които не носи отговорност.

(7) При множество причинители на застрахователното събитие всеки застраховател, съответно Гаранционният фонд по чл. 518 или институция, натоварена да извършва гаранционни плащания, аналогична на Гаранционния фонд по чл. 518, отговарят пред увреденото лице, както отговарят причинителите. Когато причинителите отговарят солидарно, застрахователите, съответно Гаранционният фонд по чл. 518 или институция, натоварена да извършва гаранционни плащания, аналогична на Гаранционния фонд по чл. 518, също отговарят солидарно.

Право на регрес

Чл. 500. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2018 г., в сила от 07.12.2018 г.) Освен в случаите по чл. 433, т. 1 застрахователят има право да получи от виновния водач платеното от застрахователя обезщетение заедно с платените лихви и разноски, когато виновният водач:

1. при настъпването на пътнотранспортното произшествие е извършил нарушение по Закона за движението по пътищата, като е управлявал моторното превозно средство под въздействие на алкохол с концентрация на алкохола в кръвта над допустимата по закон норма или под въздействието на наркотици или други упойващи вещества или е отказал да се подложи, или виновно се е отклонил от проверка за алкохол, наркотици или други упойващи вещества;

2. не е спрял и не е взел мерки за отстраняване на възникнала по време на движение повреда или неизправност в моторното превозно средство, която застрашава безопасността на движението, и пътнотранспортното произшествие е възникнало в резултат на това;

3. е напуснал мястото на настъпването на пътнотранспортното произшествие преди идването на органите за контрол на движение по пътищата, когато посещаването на местопроизшествието от тях е задължително по закон, освен в случаите, когато е наложително да му бъде оказана медицинска помощ или по друга неотложна причина; в този случай тежестта на доказване носи виновният водач;

4. умишлено е предизвикал пътнотранспортното произшествие;

5. е предизвикал пътнотранспортното произшествие по време на извършване на умишлено престъпление съгласно Наказателния кодекс, включително, когато се е опитвал да избяга от задържане.

(2) Застрахователят има право да получи платеното обезщетение заедно с платените лихви и разноски от лицето, управлявало моторното превозно средство, когато не притежава правоспособност за управление

на съответната категория моторно превозно средство, или на което временно е отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство. Изречение първо не се прилага, когато превозното средство е учебно и е управлявано от кандидат за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство по време на обучението му по реда на наредбата по чл. 152, ал. 1, т. 3 от Закона за движението по пътищата и при провеждането на изпита за придобиване на правоспособността по реда на наредбата по чл. 152, ал. 1, т. 4 от Закона за движението по пътищата.

Уреждане на отношенията между застрахователя по имуществена застраховка на увреденото лице и Гаранционния фонд

Чл. 501. (1) Когато застрахователното събитие е настъпило на територията на Република България, застрахователят по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на застрахования срещу виновния водач, който е управлявал моторно превозно средство, за което няма сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, няма право на вземане срещу Гаранционния фонд по чл. 518.

(2) Когато застрахователното събитие е настъпило извън територията на Република България, български застраховател по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на застрахования срещу виновния водач, който е управлявал моторно превозно средство, за което няма сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, може да упражни правата си срещу институцията, натоварена да извършва гаранционни плащания, аналогична на Гаранционния фонд по чл. 518, в държавата членка, където е възникнало застрахователното събитие, ако законодателството на тази държава допуска тази възможност.

(3) Когато застрахователното събитие е настъпило извън територията на Република България, чужд застраховател по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на застрахования срещу виновния водач, който е управлявал моторно превозно средство, за което няма сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, може да упражни правата си срещу Гаранционния фонд по чл. 518, ако законодателството на държавата членка, където е възникнало застрахователното събитие, допуска такава възможност.

Удостоверение за предходни застрахователни събития

Чл. 502. (1) Лице, което е сключвало задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, има право по всяко време да получи от застрахователя, при който е бил сключен застрахователният договор, удостоверение за претенциите за обезщетения за вреди, причинени във връзка с притежаването или използването на моторното превозно средство, за което договърът е бил сключен, или за липсата на такива претенции - за период от 5 години преди датата на подаване на искането.

(2) Застрахователят е длъжен да издаде удостоверението в 15-дневен срок от подаване на

искането. Удостоверението се издава на български език и срещу заплащане на разумните разноски за това. (3) Удостоверението от застрахователя задължително съдържа следната информация: наименование на застрахователя; ЕГН/ЕИК или ЕИК по БУЛСТАТ на застрахования; имена/наименование на застрахования; данни на моторното превозно средство - регистрационен номер, номер на рама; номер на застрахователната полица; срок на покритие по застрахователната полица; дата на причиняване на събитие и дата на изплащане на обезщетението; заявените в срока на договора щети и наличието на все още действителен резерв по неуредените от тях; ако резервът по предявени и неплатени щети не е освободен в рамките на три години от неговото образуване, без по него да са платени застрахователни обезщетения, застрахователят следва да издаде удостоверение за това обстоятелство.

Представители за уреждане на претенции

Чл. 503. (1) Застраховател, който е получил или иска да получи лиценз за застраховане по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, е длъжен да назначи представител за уреждане на претенциите по този клас застраховка във всички държави членки освен в държавата членка по седалището си. Назначаването на представител по изречение първо не представлява откриване на клон и не се смята за представителство или установяване на застрахователя в съответната държава членка.

(2) Представител за уреждане на претенции по ал. 1 за една държава членка може да е физическо лице, което пребивава, или юридическо лице, което има седалище в тази държава членка. Физическите лица, които пряко се занимават с уреждането на претенции, трябва да владеят свободно официалния език на съответната държава членка.

(3) Представителят за уреждане на претенции може да работи за повече от един застраховател.

(4) Представителят за уреждане на претенции отговаря за разглеждането и уреждането на претенции на увредените лица, пребиваващи в държавата членка, където е назначен представителят, когато:

1. моторното превозно средство, с което е причинено застрахователното събитие, има сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите със застрахователя, назначил представителя;

2. моторното превозно средство, с което е причинено застрахователното събитие, обичайно се намира в държава членка, различна от държавата членка, където пребивава увреденото лице;

3. застрахователното събитие е настъпило в държава членка, различна от държавата членка, където пребивава увреденото лице, или когато произшествието е настъпило на територията на трета държава, чието бюро участва в системата „Зелена карта“, при използването на моторни превозни средства, които са застраховани и обичайно се намират на територията на държави членки.

(5) В случаите по ал. 4 представителят за уреждане на претенции разполага с правомощията да събира всички необходими сведения за установяване настъпването на застрахователното събитие и на

размера на причинените вреди, както и да договаря уреждането на претенцията по извънсъдебен ред и да изпълнява изцяло задълженията, които произтичат от тези претенции.

(6) Назначаването на представител по този член не ограничава правото на увреденото лице да предяви претенциите си направо пред застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на виновния водач или срещу виновния водач.

(7) Алинеи 1 - 6 се прилагат съответно и за дейността на представителите за уреждане на претенции, които действат в Република България от името на застрахователи със седалище в държава членка.

(8) Гаранционният фонд по чл. 518 поддържа регистър на представителите за уреждане на претенции, определени от застрахователите на държавите членки да ги представляват на територията на Република България, както и на представителите за уреждане на претенции, определени от застрахователите, които са получили лиценз за застраховане по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Делегация

Чл. 504. (1) Комисията приема наредба за условията и реда за извършване на задължителното застраховане по застраховките „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците, както и за реда за тяхното отчитане.

(2) С наредбата по ал. 1 се уреждат и:

1. единната унифицирана номерация за полиците по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, полиците по гранична застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сертификатите „Зелена карта“ и полиците по задължителната застраховка „Злополука“ на пътниците;

2. единна методика за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства;

3. съдържанието на полиците по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Приложимост на глави четиридесет и първа, четиридесет и четвърта и четиридесет и пета

Чл. 505. За задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се прилагат глави четиридесет и първа, четиридесет и четвърта и четиридесет и пета, доколкото друго не е уредено в този дял.